

VREDESKERKJE BERGEN AAN ZEE

GEDACHTEN AAN ZEE

Jaargang
2025/26

Over de kracht van vrouwen

2 november 2025	René van der Heijden <i>over de tsarina van Bergen</i>
14 december 2025	Carla Stiekema <i>over de opkomst van onderwijs voor vrouwen</i>
1 februari 2026	Anne-Maartje Lemereis <i>over vrouwelijke componisten</i>
1 maart 2026	Arthur Japin <i>over strijdvaardigheid</i>
12 april 2026	Josephine Rombouts <i>over opmerkelijke vrouwen</i>

KUNSTGETIJ.NL • VREDESKERKJE.NL

De kracht van vrouwen

In dit vijfde seizoen van de serie *Gedachten aan Zee*, een serie winteroverdenkingen in het Vredeskirkje van Bergen aan Zee, gaat het over de kracht van vrouwen. Inspiratiebron voor dit thema is het leven en werken van Marie Amalie Dorothea van Reenen-Völter 1854-1925, een vrouw van allure. Als vrouw van Jacob van Reenen, de toenmalige Heer van Bergen, tevens burgemeester, heeft zij een beslissende invloed gehad op de ontwikkeling van het nog stille dorp Bergen van begin 20ste eeuw. Zonder haar zou Bergen aan Zee zelfs niet eens hebben bestaan. In haar tijd was het zeker niet vanzelfsprekend dat een vrouw zich roerde in maatschappelijke kwesties. Maar Marie eiste met verve haar plaats op, niet voor niets was zij een van de eerste vrouwen in Nederland die onderscheiden werd als Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Zij had grote invloed op de ontwikkelingen in Bergen als belangrijkste lid van de Raad van Beheer van de Bouw- en Bouwgrond Maatschappij Bergen-Binnen. In Alkmaar stichtte zij de Huishoud- en Industrieschool voor meisjes, vanuit haar overtuiging dat ook meisjes van het platteland beter op hun toekomst moesten worden voorbereid.

Door haar visie en doorzettingsvermogen was haar invloed op vele

terreinen merkbaar. Een vaste frase van haar man was: “Mijn vrouw bedenkt de plannen, ik voer ze uit”.

We beginnen dit vijfde seizoen met een terugblik op het leven van Marie van Reenen, geplaatst in haar tijd. Hoe uitzonderlijk was zij, wat waren de krachten die zij moest weerstaan? Hoe was de positie van vrouwen in het algemeen in die tijd, wat was de achtergrond waartegen zij haar rol vervulde? Wat zegt zij ons nu nog?

Daarna verleggen we de blik naar onze huidige tijd. Is er veel ten goede gekeerd voor vrouwen in onze maatschappij, of is er nog steeds een strijd te strijden?

Hoe onweersproken is de rol van krachtige vrouwen op de terreinen van sport, kunst en cultuur?

Moeten zij hun plaats bevechten, of maken hun mannelijke tegenspelers als vanzelfsprekend plaats?

René van der Heijden

2 november René van der Heijden

Een man die een serie opent over de kracht van vrouwen....Waarom? Nou ja, de Bergense schrijver René van der Heijden laat in zijn boek 'De tsarina van Bergen' de kracht zien van de dromen, de liefde en de daadkracht van Marie van Reenen, aan wie de serie Gedachten aan Zee dit seizoen is opgedragen. Het boek verscheen in het jaar van haar honderdste sterfdag en is een hit. Hoe kan het, hoe kon het dat uit een uit Duitsland afkomstige gouvernante, weliswaar met ook heel bijzondere jaren in Parijs in de koffer, het dromerige boerendorpje Bergen omturnde? Hoe uit het niets Bergen aan Zee kon ontstaan, onder haar handen, dankzij haar eigenzinnige volhouden? Er was nauwelijks een karrenpad naar de kust. En dan nog al haar andere werk, echt voor ontwikkeling van vrouwen. Kunnen vrouwen ook nu nog hun tijd zo ver vooruit zijn als toen in de tijd van Marie? Is haar betekenis wel genoegzaam bekend in het land? Dus aan Van der Heijden de eer.

14 december Carla Stiekema

Had je rond 1900 een knappe kop, dan ging je studeren. Tenminste, als je geld had, tot de 'hogere' kringen behoorde én man was. Voor vrouwen was een opleiding zelfs nóg minder vanzelfsprekend. Was je rijk, dan werd je opgeleid tot echtgenote en moeder. Was je van goede geboorte maar zonder geld, dan kon je gouvernante of lerares worden. En had je geld noch goede geboorte? Dan kon je maar beter zo snel mogelijk van school. Lang was dit de gang van zaken in Nederland, maar rond 1900 veranderde dit langzaam. Vrouwen schoven aan in de collegebanken, lieten zich horen in het publieke debat en bepleitten het nut van onderwijs. Wat dreef Marie van Reenen om zich hiervoor in te zetten? In hoeverre was zij vernieuwend of zelfs feministisch? Carla Stiekema zoekt een antwoord op die vragen. Zij vergelijkt de initiatieven van Marie van Reenen met die van enkele andere opmerkelijke vrouwen

Carla Stiekema

anno 1900. Stiekema is taaldocent en taaladviseur aan de Hogeschool van Amsterdam en freelance redacteur. Haar proefschrift bij de Vrije Universiteit gaat over de 'rode freule' Cornélie Huygens, een tijdgenote van Marie van Reenen.

1 februari Anne-Maartje Lemereis

Tot en met eind december 2025 is ze nog Componist der Nederlanden. Dat heeft ze dan twee jaar lang met verve gedaan. Rode draad lijkt te zijn om te streven naar verbinding, naar sociale cohesie, maar let wel: alles met een dosis passie, energie en kennis van zaken die indruk maken. Altijd en overal vertellend over wat haar beweegt, welk project ze nu weer is gestart. Het lijkt Marie van Reenen wel. Ze studeerde piano en compositie en geeft daar nu ook zelf les in. Orkesten als Pynarello en solisten als Ralph van Raat vragen composities aan haar. Haar werk wordt behoorlijk veel uitgevoerd op grote podia. Ze treedt zelf op als pianiste, als spreker op grote festivals, van Wonderfeel tot Lowlands. In haar voormalige woonplaats Amersfoort richtte ze een wijkorkest op, dat een grote sociale betekenis gekregen. Ze richtte 'In de Knop' op, om kinderen te interesseren om zelf iets te maken met muziek. Wat

Anne-Maartje Lemereis

drijft haar als vrouw in toch nog wel een mannenbolwerk, de muziek? Het zal ongetwijfeld een verrassing zijn wat Anne-Maartje Lemereis te berde gaat brengen, wie weet ook nog vanachter de piano.

VREDESKERKJE BERGEN AAN ZEE

**GEDACHTEN
AAN ZEE**

1 maart Arthur Japin

Verwondering lijkt in het werk van Arthur Japin altijd de aanleiding te zijn om tot het schrijven te komen. Een serie dagboeken uit de periode 2000-2007 onderschrijft dat nog eens: 'Zoals dat gaat met wonderen'. Een indrukwekkende reeks boeken staat op zijn naam. Terwijl hij eigenlijk begon als acteur, en nog bij grote

gezelschappen ook. En hij zong, bij de Nederlandse Opera. Maar toch, hij werd het schrijven ingetrokken en zag op een dag dat hij schrijver was. Zijn werk is verschenen in tientallen landen en ook regelmatig verfilmd. In de serie valt het boek op over Anna Witsen. Die wilde zangeres worden, 150 jaar geleden, een waargebeurd verhaal. Ze had er de stem voor, het talent. Haar familie, patriciërs, deed er alles aan om te voorkomen dat ze zangeres kon worden, ondanks de bemoedigende milieu's waarin ze terecht was gekomen. Het kwam tot één optreden en daarna een einde in de vijver. Een verloren strijdvaardigheid van een vrouw, waar Japin ook ongetwijfeld wat naast of tegenover zal zetten.

12 april Josephine Rombouts

Met haar gezin maakte ze een heel oorspronkelijke beweging. Ze verlieten huis en haard om een heel ander leven te gaan leiden en gingen naar Schotland, Josephine om er te werken als huishoudster in Cliffrock Castle, waar ze ook woonden in die periode. Ze klom op tot persoonlijk assistent en zelfs projectmanager. Toch gingen ze na vijf jaar terug, vele ervaringen rijker, ook teleurstellingen. Haar belevenissen ging ze beschrijven, het leverde een uniek kijkje op in de Britse upperclass, maar daarmee veel meer dan dat. Drie boeken verschenen, bestsellers.

Inmiddels is ze ook columniste, maakt ze podcasts en is ze schrijverscoach.

Ze studeerde Nederlands en Kunstgeschiedenis. In optredens richt ze zich op opmerkelijke vrouwen.

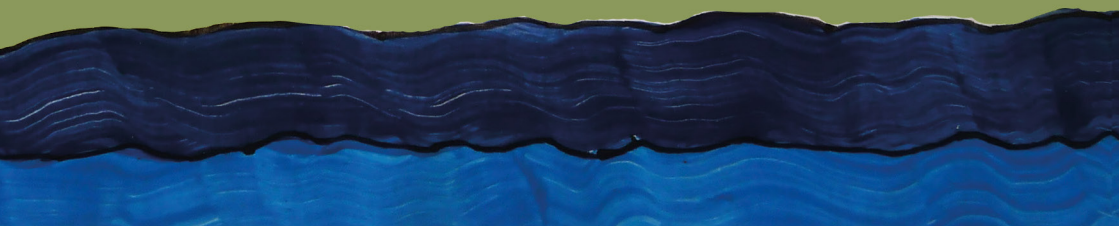
**'Gedachten aan Zee' vindt plaats op
zondagmiddagen,
in het Vredeskerkje van Bergen aan Zee.**

Aanvang 15.00 uur, zaal open 14.30 uur

Joop Bekius is als mede-programmeur de moderator en gespreksleider op de middagen. De spreker geeft een inleiding gevolgd door een interview en na de pauze is er het gesprek met de zaal. De Eerste Bergensche Boekhandel is er iedere keer met een boekentafel

Kaarten via kunstgetij.nl en aan de zaal tenzij uitverkocht
Kaarten à € 15,00 (€ 12,50 voor Vrienden van het Vredeskerkje), in beide gevallen inclusief drankje.

Abonnement vijf middagen € 60,00
(€ 50,00 voor Vrienden van het Vredeskerkje)

Kunstgetij programmeert, veelal in de kerkjes, in de hele kuststrook van Camperduin tot Egmond Binnen en in de Witte Kerk Heiloo. Verwacht, naast de kamermuziekserie in de Ruïnekerk, onder meer:

18 oktober Fietsmuziek Bergen-Bergen aan Zee//19 oktober Nico Meurs speelt AF, terug naar Srebrenica in Karmelklooster Egmond aan den Hoef//25 oktober Fietsmuziek Egmond aan den Hoef-Egmond Binnen//31 oktober Johannette Zomer, Frenk van der Linden en ensemble Allerzielenconcert Abdijkerk Egmond Binnen //1&2 november Klankdiner Witte Kerk Heiloo//28 december Heiloo Witte Kerk Leoni Jansen en The Lasses in 'a Celtic Night'.

Voor meer informatie en kaartverkoop: kunstgetij.nl